

UNIVERZITET MODERNIH ZNANOSTI – CKM, MOSTAR

SENAT

Mostar, 10.10.2014. godine

Na osnovu članka 54. st. 1. točka c) Zakona o viskom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu („Službene novine hercegovačko-neretvanskog kantona“ broj: 4/2012) i članka 57. st. 1. točka c) Statuta Univerziteta modernih znanosti CKM Mostar, Senat Univerziteta modernih znanosti CKM Mostar na I. sjednici održanoj 10.10.2014. godine, donio je sljedeći

ETIČKI KODEKS

UNIVERZITETA MODERNIH ZNANOSTI CKM MOSTAR

I UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Etičkim kodeksom Univerziteta modernih znanosti CKM Mostar (u daljnjem tekstu “Kodeks”) utvrđuju se etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju znanstvenih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika i suradnika, drugih uposlenika i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupanju ustanove, nastavnika, suradnika i studenata u pravnom prometu.

Ustrojbene jedinice Univerziteta ovlaštene su svojim općim aktom dopuniti načela i pravila iz ovog Kodeksa pravilima specifičnim za pojedinu ustrojbenu jedinicu, s tim da etička pravila ustrojbenih jedinica ne smiju biti u suprotnosti s ovim Kodeksom.

Članak 2.

Cilj Etičkog kodeksa Univerziteta modernih znanosti CKM Mostar (u daljnjem tekstu „Univerziteta“) zasniva se na poštivanju moralnih načela i načela profesionalne etike, kojih se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju pridržavati nastavnici, saradnici, naučnici, istraživači, umjetnici i svi drugi uposlenici Univerziteta, a koja se na odgovarajući način primjenjuju i na studente i druge osobe koje nisu uposlenici Univerziteta, ukoliko sudjeluju u radu i djelovanju Univerziteta i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može dovesti u izravnu vezu sa Univerzitetom.

Postupci propisani ovim Kodeksom ne predstavljaju zamjenu za građanske, kaznene, upravne i disciplinske postupke uređene zakonima, podzakonskim propisima i aktima Univerziteta.

II TEMELJNA NAČELA

Članak 3.

Temeljna etička načela utvrđena ovim Kodeksom čine : načelo mirnog uživanja prava; poštivanja integriteta i dostojanstva osobe; načelo autonomije znanstvenog / naučnog, umjetničkog i nastavnog rada; načelo jednakosti i pravednosti; pravo na akademsku slobodu; načelo profesionalnosti; načelo poštivanja zakona; zabrane diskriminacije i uznemiravanja bilo koje vrste.

Članak 4.

Univerzitet svakom članu univerzitetske zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava zajamčenih Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine te Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Prava članova univerzitetske zajednice mogu se ograničiti samo i isključivo radi ostvarivanja prava drugih članova univerzitetske zajednice i javnosti, u skladu s ciljevima Univerziteta i u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Članak 5.

Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim ljudskim pravima na život, integritet i dostojanstvo.

Svim članovima univerzitetske zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Članak 6.

Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo autonomnog znanstvenog / naučnog, umjetničkog i nastavnog djelovanja na Univerzitetu, u skladu sa ciljevima Univerziteta kao i pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu sa osobnim sposobnostima i mogućnostima.

Univerzitet je dužan za ostvarenje ovih prava osigurati optimalne uvjete.

Članak 7.

Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju se ponašati u skladu sa načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

Univerzitet je obavezan svim članovima univerzitetske zajednice osigurati jednake uvjete za ostvarivanje ovog načela.

Članak 8.

Univerzitet priznaje akademsku slobodu kao osnovi uvjet procesa izučavanja, znanstvenog istraživanja, umjetničkog stvaralaštva i stipendiranja te potiče slobosu mišljenja i izražavanja kao osnovnu vrijednost akademske zajednice.

Univerzitet treba zaštititi sve članove akademske zajednice od svakog pokušaja smanjenja, uskraćivanja i ograničavanja prava na akademsku slobodu.

Članak 9.

Članovi akademske zajednice trebaju odgovorno, savjesno i profesionalno ispunjavati sve obaveze prema studentima, kolegama i uposlenicima na Univerzitetu uz obavezu stalnog stručnog usavršavanja unutar izabranog profesionalnog područja i poticanje suradnje u profesionalnim odnosima kako bi dali svoj doprinos znanosti / nauci i Univerzitetu.

Članak 10.

Svi članovi univerzitetske zajednice u obavezi su poštivati zakone, pravne propise i postupke koji se tiču njihovih zadataka i poslova kao članova univerzitetske zajednice.

Univerzitet ima zadaću osigurati nužne uvjete kako bi članovi univerzitetske zajednice bili upoznati sa svim relevantnim pravnim propisima i pravilima koja se tiču njihovih obaveza.

U slučaju neslaganja oko tumačenja i primjene načela Kodeksa, članovi univerzitetske zajednice nastojati će sva sporna pitanja riješiti pred mjerodavnim tijelima Univerziteta, a tek kada to nije moguće, obratiti će se za rješavanje tijelima izvan Univerziteta.

Članak 11.

Nedospustiv je svaki oblik diskriminacije, posredne i neposredne, temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, porijeklu, bračnom statusu, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, zdravstvenom stanju, političkom I bilo kojom drugom opredjeljenju.

Nedopustiv je svaki oblik uznemiravanja unutar univerzitetske zajednice. Uznemiravanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

III ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM, NAUČNOM I UMJETNIČKOM RADU

Članak 12.

Nastavnici i suradnici na Univerzitetu obvezni su u svom radu pridržavati se profesionalnih dužnosti koje uključuju :

- raditi na postizanju i prenošenju visokog nivoa naučnih spoznaja iz svog znanstvenog područja u skladu sa najnovijim znanstvenim saznanjima i tehnološkim rješenjima;
- nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta;
- svim studentima jamčiti podjednak napredak;
- doprinositi intelektualnom razvoju studenata;
- osigurati studentima pravedno, objektivno i pravovremeno vrednovanje njihovog rada;
- nastavu održavati redovno; u utvrđenom terminu i trajanju;
- osigurati transparentnost i javnost ispita kao i objektivnost ocjenjivanja;

- poštovati dignitet kolega i u saradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata;
- poštovati obrazovne ciljeve, strategije i standarde Univerziteta;
- sudržavati se od svakog uvjetovanja pristupanja ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa, a naročito od nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist;
- uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvaliteta nastavnog procesa;
- unaprijeđivati struku objavljivanjem vlastitih rezultata, razmjenom znanja, podataka i iskustava sa suradnicima i studentima, te kroz rad u znanstvenim / naučnim, stručnim i umjetničkim asocijacijama;
- ukoliko obavlja određene aktivnosti izvan Univerziteta, one ne smiju biti u sukobu s interesima Univerziteta.

Članak 13.

Studenti su dužni sudržavati se od prepisivanja, bez obzira na oblik vrednovanja studentskog rada.

Prepisivanjem se smatra nedopušteno primanje i davanje pomoći, koje ima za cilj na nedopušten način utjecati na korektnost ocjenjivanja na ispitima i u drugim oblicima vrednovanja rada i rezultata članova akademske zajednice.

Članovi univerzitetske zajednice ne smiju poticati na prepisivanje, omogućivati ga i tolerirati.

Članak 14.

Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastitog znanja i stručnosti.

Članovi univerzitetske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu sa prihvaćenim standardima znanstvene i nastavne kompetentnosti.

Članak 15.

U znanstvenom i istraživačkom radu neprihvatljivo je svako krivotvorenje (falsifikacija).

Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Kodeksa.

Svi članovi univerzitetske zajednice koji učestvuju u znanstvenoistraživačkom i umjetničkom radu moraju garantirati za izvornost objavljenih radova i djela, kao i autorstvo koje im se pripisuje, te točnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.

Potrebno je štititi pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima svih članova univerzitetske zajednice.

Članak 16.

Članovi univerzitetske zajednice iz reda nastavnog i nenastavnog osoblja ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji

razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obaveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti. Obaveza je članova univerzitetske zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Članak 17.

Svi članovi univerzitetske zajednice obavezni su izbjegavati sukobe interesa, a koje mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, intimne veze, antagonizmi i sl. Nedopustiv je svaki oblik nepotizma, koji srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Članak 18.

Univerzitet potiče i promovira transparentnost u propisima i djelovanju, kao jednu od osnovnih vrijednosti.

Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju uvažavati vrijednost transparentnosti i vidljivosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obaveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).

Svi članovi akademske zajednice koji na osnovu svog položaja na Univerzitetu raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka, izuzem ako postoji zakonska ili profesionalna obaveza objave takvih podataka.

Članak 19.

Univerzitet podupire pravo članova univerzitetske zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.

Članovi univerzitetske zajednice ovlaštene za javno nastupanje u ime Univerziteta obavezni su jasno istaknuti da izlažu stajališta Univerziteta, pri čemu se očekuje da je njihovo postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Članak 20.

Profesionalna djelatnost članova univerzitetske zajednice treba što više doprinosti ostvarenju zadataka Univerziteta.

Članovi univerzitetske zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Univerziteta u duhu akademske slobode - ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

Članovima univerzitetske zajednice ne odobrava se:

- a) namjerno ometanje djelatnosti koje Univerzitet provodi radi ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
- b) bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
- c) nesavjestan odnos prema imovini Univerziteta, te onemogućivanje ili otežavanje ostalim članovima univerzitetske zajednice da se koriste tom imovinom;

- d) upotreba univerzitetske imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvanuniverzitetske svrhe bez posebnog odobrenja;
- e) poticanje drugih članova univerzitetske zajednice u nepoštovanju univerzitetskih pravila koji imaju za cilj ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Univerziteta;
- f) namjerno predstavljanje osobnih mišljenja kao službenog mišljenja Univerziteta radi sticanja osobne koristi;
- g) korištenje imenom ili logotipom Univerziteta za privatne djelatnosti, kako bi se neopravdano stvorio utisak univerzitetskog autoriteta.

IV TIJELA I POSTUPAK PROVEDBE ETIČKOG KODEKSA

Članak 21.

Sva tijela Univerziteta i njegovih organizacijskih jedinica dužna su, svatko u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se o ostvarenju i unapređenju etičkih standarda na Univerzitetu i provedbi ovog Etičkog kodeksa. Sva tijela su ovlaštena autonomno tumačiti odredbe Kodeksa i primjenjivati ih prema vlastitoj savjesti u duhu njihovih vrijednosti.

Članak 22.

Nepostupanje u skladu sa načelima iz ovog Kodeksa, odnosno njihovo kršenje predstavlja povredu časti i obaveza nastavnika, suradnika, studenata i ostalih uposlenika univerzitetske zajednice, zbog čega moraju snositi odgovornost.

Prijave za povrede Kodeksa rješavaju tijela za provedbu Etičkog kodeksa Univerziteta.

Nadležna tijela Univerziteta dužna su pravovremeno djelovati radi prevencije i suzbijanja kršenja i povreda Kodeksa.

Članak 23.

Etičko vijeće Univerziteta imenuje Senat na prijedlog Rektora, na razdoblje od 4 godine.

Etičko vijeće ima sedam članova, od kojih je jedan iz reda studenata, a ostali iz reda nastavnika. Pri imenovanju članova Etičkog vijeća iz reda nastavnika treba osigurati odgovarajuću zastupljenost ustrojbenih jedinica Univerziteta.

Etičko vijeće izabire između svojih članova predsjednika i zamjenika na mandat od 4 godine.

Članak 24.

Etičko vijeće održava svoje redovne sjednice najmanje jedanput godišnje. Sjednice Etičkog vijeća su javne.

Predsjednik Etičkoga vijeća može sazvati izvanrednu sjednicu Etičkoga vijeća ukoliko se pojavi pitanje o kojem je potrebno bez odgode raspraviti.

Etičko vijeće može valjano donositi odluke ako su na sjednici nazočna najmanje četiri člana.

Etičko vijeće nastoji svoje odluke donositi konsenzusom. Ako to nije moguće, odluke se donose većinom glasova svih članova.

Članak 25.

Postupak za utvrđivanje povrede nekog od načela Etičkog kodeksa Univerziteta pokreće se podnošenjem prijave o učinjenoj povredi Etičkom vijeću i to u pisanoj formi, obrazložena svim potrebnim podacima i dokazima o osobama, vremenu, mjestu i eventualnim svjedocima učinjene povrede i potpisana od strane osobe podnosioca prijave.

Prijavu o povredi nekog od načela Etičkog kodeksa Univerziteta može podnijeti:

- a) rektor Univerziteta i dekan/direktor ustrojbene jedinice Univerziteta za povredu učinjenu od strane nastavnika i suradnika Univerziteta,
- b) dekan ustrojbene jedinice Univerziteta za povredu učinjenu od strane studenata,
- c) neposredni rukovoditelj (rektor, dekan) za povredu učinjenu od strane uposlenika iz reda nenastavnog osoblja Univerziteta.

Prijava o učinjenoj povredi podnosi se najkasnije u roku od 3 (tri) dana od dana saznanja o učinjenoj povredi.

Prijava o učinjenoj povredi koja je dostavljena tijelima za provedbu Etičkog kodeksa Univerziteta izvan utvrđenog roka iz stavka 3 ovog članka, kao i svaka anonimna prijava odbaciti će se zaključkom kao nedopuštena.

Članak 26.

Po blagovremeno dostavljenoj prijavi o učinjenoj povredi nekog od načela Etičkog kodeksa Univerziteta Etička komisija provodi postupak za utvrđivanje postojanja povrede nekog od načela u roku od 7 (sedam) dana.

Ukoliko Etička komisija utvrdi nepostojanje povrede nekog od načela Kodeksa Univerziteta ista zaključkom odbija prijavu kao neosnovanu.

Ukoliko Etička komisija utvrdi postojanje povrede nekog od načela Kodeksa Univerziteta ista zaključkom predlaže Senatu Univerziteta izricanje slijedećih mjera: pismena opomena ili javna opomena.

Odluka Senata Univerziteta prema dostavljenom zaključku Etičke komisije o predloženoj mjeri iz stavka 3 ovog članka je konačna.

V ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Nadzor nad provedbom i tumačenje ovog Etičkog kodeksa vrši Senat Univerziteta.

Članak 28.

Izmjene i dopune ovog Kodeksa vrše se na način i po postupku njegovog donošenja.

Članak 29.

Etički kodeks stupa na snagu danom donošenja.

Predsjedavajući Senata
